Engellilerin ÖTV'yle İlgili Sorun ve Talepleri

2022

Araç satın alma işleminde toplam bedelin önemli bir kısmını Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) oluşturmaktadır. Öyle ki bazı araçlar için %160'a kadar ÖTV alınmaktadır. Ancak engellilerin, bağımsız olarak ulaşım sağlayabilmeleri için araç satın almaya teşvik edilirler ve bu nedenle ÖTV'den muaf tutulurlar.

ÖTV muafiyeti Engellilerin toplumsal yaşama katılabilmesinin en önemli unsurlarından birisi ulaşım/taşıma sistemidir. Maalesef ülkemizdeki toplu taşıma sistemi, engellilerin yararlanabileceği yeterlilik ve nitelikte değildir. Bu alanda sürekli yapılan yasa yürürlük ertelemeleri uzun yıllardır toplu taşıma araçlarının engellilere uygun hale getirilmesini engellemektedir.

1-Sorunlara Genel Bakış

Toplu taşıma sisteminin yetersizliği engellileri zorunlu olarak bireysel araçlarıyla ulaşımlarını sağlamaya yöneltmektedir. Ancak bu noktada vergi sisteminin getirdiği aşırı yükler otomobil fiyatlarını çok yükseltmekte bu nedenle engellilerin araç alımına kısmen vergi avantajı sağlanmaktadır.

Engelliler açısından araçların niteliği oldukça önemlidir. Bu konuda bazı kişilerin “sürüş ve güvenlik ihtiyaçlarını karşılayan araç” diye SUV/Crossover model araçları öne çıkardıkları gözlenmektedir. Bu tip yaklaşımlar sorunun odak noktasını gözlerden kaçırmaktadır. Gerekçe ile niyet arasında bir uyum söz konusu değildir ve haklı bir talebin değersizleştirilmesine hizmet etmektedir.

Engellilere uygun ve engelli dostu araç tasarımı ve üretimi yaygın değildir. Bu nedenle araçlar satın alındıktan sonra yasal zorunluluğun da gereği olarak engelli kullanımına uygun hale getirilmektedir. Haliyle yapılan dönüşüm işlemleri araç alan engelliye yeni bir mali yükü daha getirmektedir. Yine özellikle ağır engelliler için alınacak araçlar, engellinin örneğin akülü veya normal tekerlekli sandalye veya gerektiğinde sedye ile taşınmasına uygun boyutlarda olmak zorundadır. Böylesi araçlar ise boyut olarak olduğu kadar fiyat olarak da oldukça büyüktür. Bir de bunlara asansör, rampa vb. donanımlar eklenmesi bir aracın maliyetini oldukça yükseltmektedir.

2-ÖTV Muafiyet Limitiyle İlgili Veriler

Sağlanan vergi avantajıyla araç alımından yararlanmada bir fiyat üst sınır getirilmiş bulunmaktadır. Bu sınır 2020 yılı için 303.000 TL’dir.

2021 Yılında yayınlanan 21/12/2021 tarihli ve 31696 sayılı Resmi Gazetede belirtilen ÖTV (II) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair

9 Seri No.lu Tebliğde, engellilerin ÖTV'siz binek otomobili alımında ve ithalinde uygulanan üst limitin 450.500 lira olarak uygulanacağı açıklanmıştır.

2022 Yılında yayınlanan kararla 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren engelliler tarafından alınan binek otomobillerin bedeli 450.500 TL'yi aşıyorsa ÖTV istisnasından yararlanılamayacaktır.

Araç piyasalarında yaşanan gelişmeler motorlu araç fiyatlarının olağanüstü yükselmesine neden olmuştur. Bu anlamda engelliler için konulmuş üst fiyat sınırı, oldukça geride kalmıştır.

3-Sorunun Çözümü

Engelliler ve aileleri, bütçelerine uygun şekilde araç edinebilmelidir. Hatta bütçesi yetersiz olan engellilere araç alım desteği bile sağlanabilir. Bütün bunlar hükümetin ve Meclis'in soruna yaklaşım ve çözüm anlayışıyla ilgilidir.

Karşımıza sıklıkla çıkarılan konu engellilere sağlanan avantajların kötüye kullanımıdır. Motorlu araçlar konusunda bunun tipik örneği ağır engellilerin aldığı veya alınan araçların kullanımında görülmektedir. Bu ciddi bir sorundur ve bunun mağduru yine engelliler olmaktadır. Sorun ağır engellilerin ulaşımının kısıtlanmasına yol açmayacak şekilde mutlaka çözülmelidir.

Bu noktada iki önerimiz bulunmaktadır:

1) Engelliler için alım bedeli üst sınırı kaldırılmalıdır. Bu şekilde fiyat artışları vb. nedenlerle yaşanan sorunlar aşılabilir.

2) Ağır engellilerin araç alımı ve kullanımında bazı yeni kurallar getirilmeli, trafik denetimleri artırılmalı, hakkın kötüye kullanımının önüne mutlaka geçilmelidir.

ENGELLİLER PLATFORMU
engellilerplatf
engellilerplatf
engellilerplatformu
engellilerplatformu